

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۰۲/۲۳

محمد سمیع صادق

جنگ خپلي ماشومان

د انگلیسي ژبي یو متل وایي چي د یو عکس ارزښت د زرو الفاظو سره برابر دی، یعني یو بي حرکت تصویر کولای سي چي د متعددو فکرونو، عقیدو یا مفکورو د رسالت دنده په یواځي سر تر لفظي توضیحاتو بهتره تر سره کړي. د عکسونو په قېدو شېبو کي پوره تاریخ، په زړه پوری یا تریخ واقعیت، یو بشپړ پېر یا ئي اهم پېر او نغښتی وي. له ښکلو هنرونو څخه که ئي دغه ځانگړی ډول د ښکلا د نمایش پر ځای د انسان درد، المیه، غم، ناروغي، مرگ یا هم بل کوم ناورین ښکاره کړي نو په لېدلو به ئي هر سالم عقل لرونکی او د عاطفي څښتن انسان وځوروي، په تېره بیا که داسي دردونکي انځورونه د یو معصوم او بي وزله ماشوم وي نو به هرو مرو سترگي نمي او طبیعت در خراب کړي. د عکاسی په وروستي تاریخ کي د کامرې سترگي د ماشومانو درې داسي عکسونه قید کړي دي چي د نړی د گوت گوت انسان پر زړه ئي د افسوس چرې تیري کړي دي.

په دوی کي اول عکس کیون کارتر په کال ۱۹۹۳ کي د سوډان په ایود کلي کي د له یولوڅ لغز ماشوم څخه د کاختی په وخت کي اخیستی دی. په عکس کي لیدل کیري چي ماشوم، ۵ کالو په شا و خوا کي، و خوراکي کمپ ته د کرار کرار تگ پر مهال د سوء تغذیه او کمزوري له امله چپه سوی دی. په دې وخت کي یو تپوس مخکي ته را کښته کیري او په غالب گومان غواړي چي ماشوم خپل د گیدي ښکار وگرځوي. کیون دغه تاریخي صحنه قید کړه چي پکښي د لوري یو قرباني د یو مردار خور مرغه د دعوت مېله کېدای سواي. دا ناچاره ماشوم په هغه ورځ خو د د تپوس له تېرې مښوکي له شره خدای وساتی خو ۱۴ کاله وروسته د ملاریا په رنځ اخته او مړ سو. دا عکس د دې سبب سو چي خلگو د سوډان و قحط خپلو ته په لوړه کچه چندی ټولي کړي.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکي په خیر و لولی

دوهم انځور د الن کوردي دی چې د سوريي د کوباني شارگوتي سره ئې تعلق درلود. په کال ۲۰۱۵ کې د کوردي ځواکونو اود داعش تر منځ د جگړې پر مهال د الن کورنی غوښتل چې د ترکيې له لاري ځانونه په بادي کښتي کې د يونان و يوې جزيرې ته ورسوي تر څو وکولای سي د اروپا په کوم هیواد کې پناه واخلي. د دې بدبخته فامیل کښتی په اوبو کې اوري او د الن په شمول څو نور انسانان چې په هغوی کې د الن بل ورور هم وو په شپه کې غرقیږي. سهار وختي د دې تور سري، پر مخ پروت، کمکي ماشوم جسد په سري انگيا او تور نېکر کې داوبو پر غاړه داسی څرگندیږي لکه په خواړه خوب چې د ريگو پر بستر بيده وي. دغه تصویر د اروپا پر سیاستوالو او مشرانو ډېر ژور اغېز وکړ او يو له هغو دلایلو څخه وو چې اروپايي هیوادونو به ۲۰۱۵ کې د مهاجرينو و سيلاب ته خپلي دروازي پرانیستلې.

درېيم عکس بيا هم د سوريي له هیواده څخه د ۵ کلن عمران دقتیش دی. په کال ۲۰۱۶ د اگست په میاشت کې روسي هوايي ځواکونو د هغه پر کور بمباري وکړه چې له کبله ئې دی او فامیل تر خښتو او خاورو لاندي سوه. په دورو او وینو کې پوښلی د ده عکس په امبولانس کې هغه وخت واخيستل سو چې تازه د رنگ سوي ودانۍ له ډبرو او خاورو څخه ژوندی خو د ذهني ټکان په حالت کې را ایستل سوی وو. د دغه عکس په لیدلود بېلا بېلو ملکونو عوامو او خواصو د جنگ پر خلاف کلک غبرگونونه وښودل او وي غوښتل چی ژر تر ژره دي و دي جنگ ته د پای ټکی کښېښوول سي.

د پاڼو شمېره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څېر و لولی

يو زموږ د افغانستان ماشومان دى چې دا ۴۰ كاله، په ځانگړي ډول د ډله ييزو او ټولنيزو رسنيو په عامېدلو سره، ئې د هر ډول كړكېچ انځورونه خپريږي خو د پرديو نړيوالو خبره به ايسته پريږده زموږ د خپلو داخلي افغان سياسي مشرانو، جنگ سالارانو، جنگ پالانو او جنگيالانو زړونه ئې د دې معصومانو پر پار هم نرم نه كړه. موږ ته كه د مرستي، يرغورني يا ازادي په احسان په تهذيب و تمدن غره پردي يا گاوندي راغلي دي زموږ همدغه گلان ئې رږولي يا مسخ كړي دي.

د ملگرو ملتونو د ۲۰۱۹ د راپور پر بنسټ په افغانستان كې هر ورځ ۹ ماشومان په روان جنگ كې معيوبه يا وژل كيږي. د ۲۰۱۸ او ۲۰۱۹ تر منځ ۶۵۰۰ ماشومانو ته مرگ ژوبله اوښتي ده. ۳،۸ ميليونه ماشومان بشري مرستو ته اړتيا لري. ۶۰۰،۰۰۰ ماشومان مو د سوء تغذيه سره مخ دي. ۳۰٪ ماشومان مو د وخت تر مخه د كار اخيستي يا مزدورۍ په ستونزه اخته دي.

داسې هيڅ نه بريښي چې د جنگ ښكېلي غاړي، كه دولت دى كه طالبان، د ماشومانو په مرگ ژولي دى سر گرځوي. زموږ ماشومان د سوداني ماشوم په څېر په واورو او گرمۍ كې له لوري مړه كيږي، د جنگ له لاسه مستحقې مرستې نه ور رسېږي. د ان په څېر په سلگونو ماشومان مو د اروپا د تورو اوبو په تل كې فنا سوه. د عمران په څېر كله د طالبانو د ښخ سوو بمونو قربانيان او كله هم د افغان يا امريكايي هوايي ځواكونو په بمبار كې كباب سي. تقريباً هره ورځ په ټولنيزو رسنيو او ټلويزيون كې د شهيدو ماشومانو يا د هغوى د غمځلو پلرونو ميندو او په ژړاو چيغو سر بد حاله خپلوانو عكسونه او وډيو گاني خپري او شريكيري مگر ولي د سولي پر كوتري طالب يا هم د مور غوندي افغان دولت زړونه نه وړچوي؟ جواب ئې زما په نظر دغه آيت دى صُمُّ بَكْمُ غَمُّي فَهْمُ لَا يَرْجَعُونَ.

د معلوماتو سرچينه:

<https://news.un.org/en/story/2019/12/1053661>

د پاڼو شمېره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېكنې د ليكنيزې بڼې پازوالي د ليكوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكې په څير و لولئ